

[Bente Juncker]

lig er kommet for at blive, fordi det er et udmærket supplement til de daginstitutioner, der findes i øjeblikket.

Lone Dybkjær (RV):

Det Radikale Venstre kan sådan set principielt støtte forslaget, men på den anden side: Når vi alligevel skal have det i udvalg, kan der være meget god mening i at drøfte, hvad der egentlig er sket, og i og for sig kan man sige, at det giver socialministeren så udmærket anledning til.

Men jeg vil sige om et lovforslag som dette: Der er ikke noget stort behov for en løbende revisionsbestemmelse, men det er altid nyttigt på et tidspunkt at få en drøftelse af nogle ting, man har sat i gang, og det ser vi så frem til at gøre under udvalgsarbejdet.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Jeg vil gerne tage fat i allerførst, at det har været et gennemgående træk fra flere af partierne, at man gerne vil have en drøftelse af, hvilke erfaringer man har gjort med de forsøg, der har været lavet med puljeordningerne. Jeg vil da gerne sige, at det er min tanke – og dér refererer jeg til fru Hanne Thanning Jacobsen og til BUPL, der nu har skrevet til os, at det her lovforslag skal vedtages sådan lige huhej – at vi skal bruge ordentlig tid til at drøfte det igen. Hvad ligger der i undersøgelsen? Hvilke erfaringer er der gjort? På den måde kan jeg også imødekomme lidt af kritikken. Jeg havde i hvert fald ikke selv tænkt den tanke, at vi skulle sidde og forhandle om det i forvejen. Nu har vi det her i salen, og lad os så få en drøftelse i Socialudvalget af erfaringerne på området. Det forventer jeg at vi får her i de kommende måneder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 90:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Udvidelse af forsøgsreglerne).

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 18/11 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Peder Sass (S):

Det samme gælder denne gang: at jeg som Socialdemokratiets repræsentant skal redegøre for sagen for fru Jytte Andersen.

Lovforslaget lægger op til en udvidelse af forsøgsregler, således at ledige bistandsklienter over 25 år omfattes af principperne i ungdomsydelsesordningen. Det vil sige, at kommunerne kan opstille forpligtende tilbud i form af særligt tilrettelagte aktivitetsforanstaltninger, aktiverende foranstaltninger, som gives som betingelse for udbetaling af bistandshjælp. Derudover kan kommunerne for egen regning udbetale en mindre godtgørelse til dækning af udgifter til transport, arbejdstøj og lignende.

Holdningen, der ligger bag dette forslag, er i og for sig god nok, nemlig at bistandsklienten ikke alene skal have langet en check over disken uden nogen form for tilbud. Der er da heller ikke nogen tvivl om, at socialministeren har ladet sig inspirere af Socialkommissionens rapporter. Ikke desto mindre virker forslaget som et slag i luften og et forsøg fra ministerens side på en billig markering – i øvrigt som alle andre forslag fra ministerens hånd i den seneste tid.

I betragtning af, hvor store problemer kommunerne har med at leve op til forpligtelsen, de har over for de unge under 25 år, vil det være uhyre begrænset, i hvor høj grad kommunerne kan gøre brug af denne forsøgsbestemmelse, alene af den grund at kommunerne skal betale den fulde udgift.

Det er med andre ord en slet skjult manøvre fra regeringens side til yderligere ansvarsflygtigelse over for de ledige, og det er vigtigt for os her at fremhæve, at der skal være tale om kvalitet i foranstaltningen. De hidtidige er-

[Peder Sass]

faringer, som vi har fra dem under 25 år, taler nok mere om kvantitativ succes end om kvalitativ succes.

Imidlertid vil Socialdemokratiet ikke modsætte sig forsøgsbestemmelsen, for den giver kommunerne flere spillemuligheder i socialpolitikken. Men vor endelige stillingtagen til dette forslag vil afhænge af resultaterne af de kommende forhandlinger med Kommunernes Landsforening, som tilsyneladende ikke har været hørt endnu, og det er yderligere vor opfattelse, at kommunerne naturligvis må have kompensation i rimelig grad for de øgede udgifter, som dette forslag kan indebære.

Per Tærshøj (KF):

Det Konservative Folkeparti støtter forslaget til en udvidelse af forsøgsreglerne om aktivering af unge ledige kontanthjælpsmodtagere. Der er tale om en forsøgsordning, som nu gøres bredere, dvs. så flere vil kunne deltage i de aktiverende foranstaltninger, som kommunerne tilrettelægger.

Alt hvad vi kan gøre, som på en positiv måde giver mennesker mulighed for at komme ud på arbejdsmarkedet og komme til at forsøge sig selv eller giver mennesker mulighed for at fastholde en tilknytning til arbejdsmarkedet, kan vi i Det Konservative Folkeparti kun se velvilligt på.

Erfaringerne i kommunerne dengang man aktiverede de 18-25-årige med de samme regler, var jo, at ca. 20 pct. af de unge bistandsydere med ét slag forsvandt; de blev væk på en eller anden måde. Hvorfor de blev væk, er der ikke rigtig nogen, der kan forklare. Det kan være, fordi de har fået et arbejde på den ene eller den anden måde; det tror jeg det er. Det kan også være, fordi de er bange for det offentlige system; men det tror jeg ikke at der er ret mange der er. Jeg tror snarere, at der måske findes – for at sige det pænt – lidt skjult arbejde hist og her, og det ser vi som grunden til, at der ikke kom de sidste 20 pct.

Det, man så kan håbe, er, at der sker noget lignende i forbindelse med dette forslag, for ellers kan jeg godt ligesom hr. Peder Sass blive lidt bange for, at kommunerne får en lidt vel stor forpligtelse. Men jeg synes også, vi skal gøre forsøget, for lige netop årgangene fra de 25 år og opefter til omkring de 30 er jo dem, som vi undertiden kalder »de fortabte årgan-

ge«. Kan vi bare få nogle af dem i gang, så synes jeg, at meget er nået.

Jeg skal altså ikke lægge skjul på, at jeg synes, forslaget er godt, men jeg støtter også den lille skepsis, der var i den socialdemokratiske ordførers tale med hensyn til, at kommunerne måske kan blive sorteper her. Jeg vil ikke sige, at det ikke gør noget, for selvfølgelig gør det det, men alt skal forsøges, synes jeg, for at få folk i arbejde. Der er også det ved det, at ved at aktivere dem giver man dem trods alt en bedre hverdag, og så er pengene jo ikke helt spildt.

Vi kan altså gå ind for dette forslag og håber, at det bedste sker.

Eva Kjer Hansen (V):

Det er vigtigt, at kommunerne har de bedste mulige betingelser for at tilrettelægge aktive-rende tilbud til kontanthjælpsmodtagere. Vi ved, at det har stor betydning for en kontanthjælpsmodtagers chance for at komme i job, at vedkommende har en kontakt til arbejdsmarkedet, og hvis en udvidelse af forsøgsmulighederne, så de også kommer til at omfatte de kontanthjælpsmodtagere, der er over 25 år, kan betyde, at kommunerne får flere kontanthjælpsmodtagere aktiveret i beskæftigelsesprojekter, så er det den rette vej at gå.

Jeg støtter således dette lovforslag og håber, at vi kan få en hurtig og velvillig behandling, så kommunerne her får en ekstra mulighed at gøre brug af.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Lovforslaget om at udvide ordningen om aktivering til også at gælde de over 25-årige som en frivillig ordning for kommunerne er i sit sigte rigtig tænkt. Jeg synes også, det er rigtig tænkt med den frihed, der gives, og jeg kan godt lide de eksempler, der er valgt på kombination af vejlednings- og praktikforløb, og at ordninger, der indeholder en oplblødning af det traditionelle arbejdsbegreb, nævnes i bemærkningerne.

Disse venlige bemærkninger, fordi jeg jo selvfølgelig også har nogle betænkeligheder ved det. Jeg er betænkelig, og jeg er da glad for, at jeg i denne sag er enig med den konservative ordfører. Jeg er betænkelig på kommunernes vegne med hensyn til, om vi ikke er ved at overvælde dem.

[Hanne Thanning Jacobsen]

Jeg er også betænkelig – som jeg læser forslaget – ved, om den enkelte mister sit forsørgelsesgrundlag, hvis den enkelte afviser tilbud, som ikke har taget udgangspunkt i den enkeltes egne ønsker og muligheder og er tilrettelagt sammen med den enkelte. Jeg læser i hvert fald forslaget sådan, at det gør man.

Derfor er jeg meget optaget af at høre, hvordan man ude i kommunerne klarer sig med de aktiveringsforslag, vi over 3 år har vedtaget for de tre ungdomsgrupper, og jeg mener for øvrigt, som den socialdemokratiske ordfører også fremhævede det, at vi må give kommunerne kompensation fra statslig side for de merudgifter, de får ved disse ordninger.

Tom Behnke (FP):

Dette forslag er kun et forslag for at dæmme op for nogle symptomer. Symptomer på, at arbejdsmarkedspolitikken og den økonomiske politik i Danmark er fuldstændig fejlslået. Det er i det lys, jeg ser forslaget: at vi som Socialudvalg og som socialpolitiske ordførere danner et netværk, der samler dem op, som er strøget tværs igennem systemet. Set med de øjne ser vi det som et godt forslag.

Vi ser det som et godt forslag, fordi det er en udvidelse af forsøgsreglerne, og det binder ikke kommunerne. De skal ikke benytte sig af det, men de kan.

Forslaget giver som nævnt mulighed for et aktiveringstilbud også til personer over 25 år. Der, hvor fordelene specielt ligger – i hvert fald som jeg ser det – er i bemærkningernes angivelse af, at hvis man indfører denne ordning og disse unge mennesker over 25 år så siger nej tak, så forsvinder kontanthjælpen også. Det tror jeg kan få sat lidt gang i det!

Men som sagt set i det lys, at det er et forslag fra socialministeren, kan vi støtte forslaget.

Bente Juncker (CD):

Det er et rigtigt sigte i dette forslag, at man nu også skal kunne aktivere aldersgruppen over 25 år, men jeg mangler altså en øvre grænse. Hvad har ministeren tænkt sig dér?

Jeg mangler også, når vi får et sådant lovforslag, at de gældende regler for de 18-24-årige er optrykt i lovforslaget, så man ikke skal sidde og rode efter, hvad det nu er for ordninger, der eksisterer for den aldersgruppe.

Det, der kan bekymre mig, hvis man udvider ordningen til aldersgruppen helt op til pensionsalderen, havde jeg nær sagt, er, at der så kommer nogle andre forhold frem: nogle er nedslidte, og nogle kan måske ikke magte det, hvis de får en kost i hånden og bliver sat til at gøre nogle ting osv. Men hvis man efter dette forslag siger nej, så så får man jo ikke udbetalt sin kontanthjælp, og så er spørgsmålet: Hvordan er ankenulighederne? Det står der ikke noget om. Hvordan skal man så forholde sig?

Derfor synes jeg, vi skal have en grundig bearbejdning af dette lovforslag i udvalget. Det er rigtigt, at sigtet er den rigtige vej at gå, men der er altså job, som en 50-årig ikke kan udføre på lige fod med en, der er 23 år, og det er der overhovedet ikke taget højde for i dette forslag. Og så klapper fælden, for der er jo kommuner – som vi så i TV-Avisen forleden dag – der ligefrem annoncerer efter kontanthjælpsmodtagere. Hvis så der kommer en, der er lidt nedslidt osv., ikke kan magte tingene, ikke har været i a-kasse osv., så er forsørgelsesgrundlaget med dette forslag væk, og det er i mine øjne betænkeligt.

Lone Dybkjær (RV):

På linje med de øvrige ordførere er også Det Radikale Venstre principielt positivt over for forslaget, men vi synes – også på linje med de øvrige ordførere – at socialministeren måske kommer lidt vel let om ved forslaget, for der står utrolig lidt om, hvad det rent faktisk vil indebære.

Jeg har selvfølgelig noteret mig, at der i hvert fald er det positive i det, at regeringen ikke fremlægger det som et decideret spareforslag. Men jeg må på den anden side også sige, at jeg synes, det er lidt ensidigt, at hvis man afviser at deltage i et tilbud, så mister man retten til at få kontanthjælp. Principielt er vi naturligvis tilhængere af, at der skal ydes en indsats, hvis der i samfundet er behov for det, også når man er kontanthjælpsmodtager. På den anden side ved vi også, at det kan tilrettelægges på en sådan måde, at det er mere eller mindre umuligt for den pågældende at udføre arbejdet, eller det kan være uheldigt af en lang række forskellige grunde, og så er det nok ikke rimeligt, at man uden videre mister retten til at få kontanthjælp.

[Lone Dybkjær]

Når vi har den meget stærke decentralisering, som vi jo har, og som kan være godt i en lang række sammenhænge – det er vi også som parti tilhænger af principielt – tror jeg derfor, at det er nødvendigt at sige, at de mere generelle rammer, som vi lægger, skal udfyldes lidt mere. Der bliver for de enkelte sagsbehandlere meget vide muligheder – helt berettiget, selvfølgelig – men vi må også erkende, at det gør, at der opstår en langt større afhængighed af en konkret sagsbehandler, end vi måske har ønsket, når det kommer til stykket.

Jeg mener mere principielt, at når der er tale om decentralisering, så er vi også nødt til at præcisere tingene lidt mere – det er ikke det, vi nødvendigvis skal gøre her, men det er det, dette forslag giver anledning til at komme med nogle bemærkninger om. Og vi bliver efterhånden også nødt til at forholde os til, hvad vi gør med de mennesker, som af en eller anden grund har en dårlig kemi med deres sagsbehandler. De er efter min opfattelse – eller kan nemt i hvert fald blive – tabere i dette system, og det var vel ikke det, der var meningen.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Her ved førstebehandlingen af lovforslag nr. L 90 kan vi vel konstatere, at der også har været nogle helt principielle ting fremme. Men jeg synes også, der har været lidt misforståelser. Det er ligesom fremgået af nogle af ordførernes indlæg, at det her var en generel ordning i alle kommuner.

Når jeg siger det, så er det, fordi man siger, at kommunerne skal have en kompensation for de udgifter, de vil få. Men det her er en forsøgslov. Der er kommuner, der har bedt, om ikke godt de måtte have lov til at aktivere også dem over 25 år. Vi har faktisk kommuner her i landet, der ikke har nogen bistandsklienter under 25 år, og som kun har en meget lille del tilbage af dem over 25. Nu vil de gerne have lov til at gøre det på en lidt anden måde end ved at sende dem ud på arbejdsmarkedet.

Som det blev sagt fra en ordførers side, er ordningen jo nærmest tiltænkt de tabte generationer, dem, som vi kan sige var ungarbejdsløse i begyndelsen af 1980'erne, og som nu måske har gået i 10 år og aldrig har fået en rigtig tilknytning til arbejdsmarkedet. Her giver vi kommunerne mulighed for at sætte nogle projekter i gang, og det er projekter, som måske er

af et lidt andet tilsnit end det at skulle starte ude på en arbejdsplads, for det har de formodentlig slet ikke helbred eller psyke eller indstilling til. Så når det er blevet sagt, at det ligefrem kan være en form for en forrevalidering, så mener jeg, det er rigtigt.

Jeg vil gerne lægge op til, at vi i det udvalgsarbejde, der nu kommer, også ser på, hvad det er for nogle tilbud, der kan blive tale om, og hvordan man sikrer sig mod, at kontanthjælpen bliver taget fra én, hvis der kun bliver givet ét tilbud og man afviser, fordi det overhovedet ikke kan passe til én. Nu kan jeg ikke forestille mig, kommunerne gør det, men skulle situationen opstå, synes jeg da bestemt, at vi skal have taget højde for det i udvalget. Vi må drøfte, hvad det er for projekter, det drejer sig om, og – som det også er blevet sagt – hvordan vi kan udfylde disse rammer noget bedre.

Der blev sagt fra en ordførers side: Hvis nu det er én, der er meget nedslidt og dermed ikke kan klare opgaven. Nu synes jeg nok, vi skal skille tingene lidt ad. Er der tale om nedslidning på arbejdsmarkedet i forbindelse med en halvtredsårig, så er det altså en revalidering, der tales om, og så er det en helt anden lovgivning. Det, jeg specielt tænker på her, er de tabte årgange, og derfor synes jeg, det er fint, at det er kommunerne selv, der beder om at få den mulighed.

Jeg glæder mig til at få et positivt udvalgsarbejde, hvor vi selvfølgelig vil svare på de spørgsmål, der vil komme, og som er blevet rejst her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Fiskeriministeren har meddelt mig, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Redegørelse om fiskeripolitikken.

(Redegørelse nr. R 6).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Redegørelsen vil komme til forhandling onsdag den 2. december 1992.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 23/11 92 om fiskeripolitikken.

(Redegørelse nr. R 6).

Fiskeriministeren (Kent Kirk):*1. Indledning*

Den fælles fiskeripolitik blev vedtaget i januar 1983, og den har i de forløbne 10 år skullet stå sin prøve i en tid, hvor der er sket betydelige ændringer i vilkårene for fiskeriet.

En kombination af Nordsøens meget varierede fiskeriformer og en kraftig udvikling i fiskerflådens effektivitet har sammen med vigende bestande af især torskefisk ført til et stort pres på forvaltningssystemet. Svaghederne har vist sig bl.a. i form af en u hensigtsmæssig udnyttelse af bestandene f.eks. i form af discardproblemer (udsmid af fisk).

Fiskeriministerrådet har i år i forlængelse af EF-Kommissionens midtvejsrapport om udviklingen i den fælles fiskeripolitik opfordret Kommissionen til at tage initiativ til revision af en række af fiskeripolitikens bestemmelser.

2. Revision af EF's fiskeripolitik

I tiåret for vedtagelsen af den fælles fiskeripolitik har EF-Kommissionen som nævnt udarbejdet en midtvejsrapport om erfaringerne med fiskeripolitikken.

Rapporten er drøftet på to ministerrådsmøder i 1992, og resultatet blev vedtagelsen af en række rådskonklusioner vedrørende udviklingen af fiskeripolitikken.

Konklusionerne fra rådsmødet i april 1992 indeholder en række generelle konklusioner

og en fremhævelse af de områder, hvor der er behov for yderligere overvejelser, inden der kan opstilles retningslinier og drages konklusioner for det videre arbejde.

Rådet har bl.a. lagt vægt på følgende forhold:

- De i 1983 fastlagte fordelingspolitiske principper fastholdes (relativ stabilitet).
- Ligevægten mellem fiskeressourcerne og fiskeriindsatsen må genskabes.
- Der bør lægges vægt på at skabe en større sammenhæng mellem fiskeripolitikens enkelte bestanddele.
- Subsidiaritetsprincippet fremhæves.
- Ressourceforvaltningen smidiggøres, og der lægges øget vægt på hensynet til de praktiske vilkår for fiskeriet og til en bedre udnyttelse af fangstmulighederne.
- Det bør overvejes at indføre sociale ledsageforanstaltninger i forbindelse med reduktionen af fangstkapaciteten.
- Kontrolsystemet effektiviseres og gøres mere ensartet.

Rådets konklusioner er i vidt omfang udtryk for den fiskeripolitiske linie, som regeringen gennem de seneste år har anlagt i forbindelse med EF-samarbejdet.

I spørgsmålet om betydningen af de tekniske bevaringsforanstaltninger gav bl.a. den danske kritik af udsmid af fisk (discard) således til resultat, at Rådet i oktober 1991 besluttede at øge en række maskemål fra 1. juni i år.

På samme rådsmøde blev det på dansk foranledning besluttet at lempe reglerne for fiskeri efter hvilling med henblik på at øge fiskeretrykket på denne rovfisk. Dette var et betydeligt fremskridt i retning af en reel anerkendelse af, at fiskeriforvaltningen må tilrettelægges under hensyn til bestandenes indbyrdes sammenhæng.

Den internationale biologiske forskning har senere uforbeholdent anerkendt grundlaget for regeringens linie her.

EF-Kommissionen har i efteråret med fremsættelse af konkrete forordningsforslag fulgt Rådets konklusioner op.

Forslag til ny grundforordning

Kommissionen har udarbejdet forslag til grundforordning for en fælles ordning for fiskeri og akvakultur. Forslaget afløser den gældende grundforordning for ressource- og beværingspolitikken (Rfo. 170/83).